

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

อำเภอ.....ท่าแพ..... จังหวัด.....ชุมพร.....

ข้อมูล ณ วันที่.....๒๒.....เดือน.....กรกฎาคม.....พ.ศ.....๒๕๖๘.....

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุลนายสุรินทร์ จันทร์พุ่ม.....

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ ๓ ม.๑๒ ต.ท่าแพ อ.ท่าแพ จ.ชุมพร.....

โทรศัพท์ ๐๘๘-๔๕๐-๑๓๐๖.....Facebook-..... Line-.....

เกิด พ.ศ. ๒๕๔๑ . ปัจจุบันอายุ ๘๖ ปี..

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษาประถมศึกษา.....

สถาบันการศึกษาโรงเรียนบ้านท่าแพ.....

คณะ/สาขาวิชา-.....

๖. อาชีพปัจจุบัน

☒ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☐ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ.....

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร๓๖๗,๕๐๐..... บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ.๒๕๖๐.....

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก.....ทุเรียน.....

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน๑.....แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

สถานที่บ้านเป็นศูนย์การเรียนรู้เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรของชุมชนเรื่องการผลิตทุเรียน
คุณภาพและเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตสารชีวภัณฑ์คือเชื้อไตรโคเดอร์มาที่ใช้ในการป้องกันรักษาโรครากเน่า
โคนเน่าที่เกิดขึ้นในต้นทุเรียน

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน...๔....ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย
ฐานการเรียนรู้ที่ ๑ ฐานผลิตทุเรียนคุณภาพ

ฐานการเรียนรู้ที่ ๒ ฐานลดต้นทุนการผลิต

ฐานการเรียนรู้ที่ ๓ ฐานการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า

ฐานการเรียนรู้ที่ ๔ ฐานเศรษฐกิจพอเพียง

หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน....๘.....หลักสูตร ประกอบด้วย

๓.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน๔..... หลักสูตร ประกอบด้วย

๑.การลดต้นทุน

๒.การเพิ่มผลผลิต

๓.การพัฒนาคุณภาพผลผลิต/การจัดทำมาตรฐานการผลิต

๔.การจัดการโรคและแมลงศัตรูพืช

๓.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน๒..... หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. เศรษฐกิจพอเพียง

๒. เกษตรผสมผสาน

๓.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน๒..... หลักสูตร ประกอบด้วย

๑.การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า

๒.วิสาหกิจชุมชน

๓.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุมาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

การผลิตทุเรียนคุณภาพ

เพื่อการผลิตทุเรียนคุณภาพ ตามมาตรฐาน GAP การผลิตเชื้อราไตรโคเดอร์มา ใช้เองเพื่อลดต้นทุนการผลิต และการผลิตปุ๋ยหมัก

การผลิตสารชีวภัณฑ์คือเชื้อไตรโคเดอร์มาที่ใช้ในการป้องกันรักษาโรครากเน่าโคนเน่าที่เกิดขึ้นในต้นทุเรียน สามารถผลิตเชื้อไตรโคเดอร์มาสดโดยปรับเปลี่ยนจากการใช้ข้าวสารมาเป็นกากน้ำตาลทรายแดง

ซึ่งสามารถนำเชื้อไตรโคเดอร์มาไปฉีดพ่นได้เลย แต่ถ้าเป็นแบบเดิมโดยใช้ข้าวเปลือกหรือข้าวสาร เราจะต้องใช้เวลา ๑ อาทิตย์ ซึ่งจะแตกต่างกันที่เวลา แต่ผลลัพธ์เท่ากัน ซึ่งเป็นการลดต้นทุนการผลิตและ ลดการใช้สารเคมีไม่ให้มลภาวะเข้าตัวเองและคนใกล้เคียง การถ่ายทอดความรู้โดยเป็นจุดถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตร

ของชุมชน และเป็นที่ให้บริการข้อมูลข่าวสารและบริการด้านการเกษตร ทั้งยังใช้เป็นจุดนัดพบในการพบปะพูดคุยของเจ้าหน้าที่กับเกษตรกร และเกษตรกรกับเกษตรกรด้วยกันเอง

๕.

การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

การประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

สินค้าเกษตร และแปลงใหญ่ เพื่อเป็นการขับเคลื่อนการดำเนินงานเครือข่าย ศพก. ให้เกิดเป็นรูปธรรม มีเวทีเชื่อมโยง ศพก. และแปลงใหญ่ในระดับอำเภอจำนวน ๔ ครั้ง และการประชุมคณะกรรมการศพก.แปลงใหญ่ระดับจังหวัด เพื่อกำหนดทิศทางการดำเนินงานร่วมกัน

ขั้นตอนการจัดทำแผนปฏิบัติการ

๑.จัดการประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ในระดับต่างๆ เพื่อกำหนดทิศทางการดำเนินงานร่วมกัน

๒.กำหนดกิจกรรม/โครงการที่จะดำเนินการในแต่ละด้าน

๓.ติดตามความก้าวหน้าของแผนปฏิบัติการอย่างสม่ำเสมอ

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

สถานการณ์การผลิตสินค้าเกษตรของเกษตรกรมีปัญหาในเรื่องต้นทุนการผลิตที่ค่อนข้างสูง ปัญหาโรคแมลง และพื้นดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ทำให้ผลผลิตที่ได้มีปริมาณน้อย และมีคุณภาพต่ำ เกษตรกรส่วนใหญ่จึงประสบกับปัญหาการขาดทุน เกิดหนี้สิน และไม่สามารถพึ่งพาตนเอง

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

สถานการณ์ปัจจุบัน สถานการณ์ของพื้นที่ มีความพร้อมด้านต่างๆ มีการปลูกไม้ผลโดยเฉพาะทุเรียนเป็นจำนวนมาก ปีที่ผ่านมาราคาทุเรียนสูง เกษตรกรจึงขยายพื้นที่ปลูก และเกษตรกรมีความสนใจในการศึกษาเรียนรู้และพัฒนาไม้ผลอย่างต่อเนื่องปัญหาชาวสวนทุเรียนส่วนใหญ่ คือ โรคและแมลง ศัตรูพืช การใช้ปัจจัยการผลิตที่สูง ราคาปุ๋ยและสารเคมีแพง แต่ดินที่ปลูกมีความเหมาะสมในการปลูกทุเรียน

๑.๒ รายละเอียดของการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

ลดต้นทุน/เพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตทุเรียน โดยปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยชีวภาพ น้ำหมัก ปรับวิธีปลูก มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ ในการผลิตและการจัดการ มีเครื่องจักรกลทางการเกษตรเข้ามาใช้ในสวน เช่น โดรน รถไถ เครื่องตัดหญ้า เครื่องพ่นยา รถไฟฟ้า

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เรียนรู้การผลิตทุเรียนอำเภอท่าแซะคือ การผลิตเชื้อราไตรโคเดอร์มา ใช้เองเพื่อลดต้นทุนการผลิต

หลักสูตรการเรียนรู้ - การวิเคราะห์สถานการณ์การระบาดของศัตรูพืช

- การใช้สารชีวภัณฑ์ในการป้องกันโรคและแมลง การผลิตสารชีวภัณฑ์
- การผลิตปุ๋ยหมักและในครัวเรือน/สูตรปุ๋ยหมักและน้ำหมัก
- ระบบการให้น้ำ การใช้น้ำในสวนทุเรียน
- การตรวจวิเคราะห์ดิน การใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

สภาพดินในแปลงปลูกทุเรียนมีความเสื่อมโทรมลงอย่างมาก เนื่องจากมีการใช้สารเคมีปราบศัตรูพืช และปุ๋ยเคมีอย่างหนัก จึงทำให้ประสบปัญหาการระบาดของโรคเชื้อราทางดิน และการใช้สารเคมีจึงเป็นการสิ้นเปลืองและไม่คุ้มค่า นอกจากนั้นยังทำให้เกิดปัญหาหลายประการตามมา จึงหันมาใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาเพื่อป้องกันกำจัดโรคร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์บำรุงดิน

ขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตร

๑.ประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจและเตรียมความพร้อมให้กับเจ้าหน้าที่และประธาน ศพก.

๒.สำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลการผลิตพืชในพื้นที่

๓.ประชุมคณะกรรมการ ศพก. และแปลงใหญ่ระดับอำเภอ เพื่อวางแผนการดำเนินงาน

๔.จัดอบรมและกิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาศักยภาพเกษตรกร

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

๓.๑ การผลิตเชื้อราไตรโคเดอร์มา ใช้เองเพื่อลดต้นทุนการผลิต

ส่วนผสมดังนี้ - กากน้ำตาลทรายแดง ๑ กิโลกรัม

- น้ำเปล่า ๒๐๐ ลิตร

วิธีทำ

นำกากน้ำตาลทรายแดงและน้ำเปล่า มาหมักไว้ประมาณ ๒ วัน พอถึงวันที่ ๓ ให้ใส่หัวเชื้อ ไตรโคเดอร์มาลงไป แล้วกวนให้เข้ากัน และทิ้งไว้ประมาณ ๔ ชั่วโมง เมื่อครบกำหนดแล้วก็นำมาฉีดยาบริเวณพื้นดินหรือลำต้นก็ได้ วิธีนี้ทำโดยใช้เวลาน้อยลง ถ้าเราใช้ข้าวมันจะใช้เวลานาน ถ้าฝนตกเปียกชื้น เราสามารถนำเชื้อไตรโคเดอร์มาไปฉีดพ่นได้เลย

๓.๒ การปุ๋ยน้ำปลาหมัก การใช้ปุ๋ยและน้ำอย่างเหมาะสมกับความต้องการของพืช ในทุเรียนไม่ควรใส่ปุ๋ยสูตร ๐-๐-๖๐ ลงไปแต่ควรเพิ่มกากน้ำตาลให้มากเพราะเป็นไม้น้ำมันที่ต้องการความหวาน

โดยมีส่วนผสมดังนี้

๑.ปลาน้ำเค็ม ๗๐ กิโลกรัม

๒.กากน้ำตาล ๕๐ กิโลกรัม

๓.พด.๒ ๒ ชอง

๔.น้ำเปล่า ๓๐ ลิตร

นำทุกอย่างมาผสมกันแล้วหมักไว้ประมาณ ๓ เดือน ในการทำน้ำปลาหมักนั้น ใช้เวลาพอสมควร และเน้นความสะอาดเป็นอย่างมาก เพราะไม่เกิดอันตรายต่อผู้ใช้และผู้บริโภค

ปุ๋ยฮอร์โมน

โดยมีส่วนผสมของปุ๋ย ดังนี้

๑. มะละกอ ๑๐ กิโลกรัม

๒. กล้วยชนิดใดก็ได้ที่สุกงอม ๑๐ กิโลกรัม

๓. กากน้ำตาล ๑๐ กิโลกรัม

๔. น้ำเปล่า ๓๐ ลิตร

วิธีการทำปุ๋ยฮอร์โมน นำทุกอย่างมาผสมและขยำให้เข้ากันจนละเอียด นำเอาน้ำปลาหมักใส่ไปด้วย ๑๐ กิโลกรัม กวนจนเข้ากันและทิ้งไว้ประมาณ ๑๕-๒๐ วัน หลังจากนั้นก็นำมาใช้ได้ในส่วนของปุ๋ยฮอร์โมนนี้ ยังใช้กับท่อระบายน้ำเสียจากอ่างล้างจานได้ ช่วยกำจัด คราบไขมันและตะกอน ที่ติดค้างอยู่

การใช้เทคโนโลยีและข้อมูลในการจัดการปัจจัยการผลิตทางการเกษตร เช่น การใช้ปุ๋ยและน้ำอย่างเหมาะสมกับความต้องการของพืช การจัดการน้ำ มีการวางระบบน้ำและใช้น้ำแบบสปริงเกอร์ เพื่อความสะดวกและประหยัดเวลา

การตรวจวิเคราะห์ดิน การใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินการจัดการดินมีการตรวจดิน และปรับปรุงโครงสร้างดิน และบำรุงดินด้วยการใช้ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ และปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ เป็นต้น

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติมเพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๑.....ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑)ทุเรียน..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๕.....ไร่-งาน-วา

๑.๒) พื้นที่ปลูกจำนวน.....(ไร่-งาน-วา)

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....-.....ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑) จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๒) จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๓) จำนวน.....(หน่วย.....)

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....-.....ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑) จำนวน.....(ตัว)

๓.๒) จำนวน..... (ตัว)

๓.๓) จำนวน..... (ตัว)

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....-.....ชนิด ประกอบด้วย

๔.๑) จำนวน.....(หน่วย.....)

๔.๒) จำนวน.....(หน่วย.....)

๔.๓) จำนวน.....(หน่วย.....)

.....
.....

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า.....ทุเรียน.....มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑)ค่าวางระบบน้ำและอุปกรณ์.....	เป็นเงิน.....๓,๕๖๖.....บาท/ไร่
๑.๒)ค่าปุ๋ยเคมี/ยาปราบศัตรูพืช.....	เป็นเงิน.....๗๑,๒๓๐.....บาท/ไร่
๑.๓)ค่าอุปกรณ์โยงทุเรียน/น้ำมันเชื้อเพลิง.....	เป็นเงิน.....๑๐,๖๗๓.....บาท/ไร่
๑.๔)ค่าจ้างแรงงาน.....	เป็นเงิน.....๓๙,๗๓๐.....บาท/ไร่
๑.๕)	เป็นเงิน.....บาท/ไร่
รวมต้นทุนการผลิต๒๔,๖๓๐.....บาท/ไร่	
รายได้๗๓,๕๐๐.....บาท/ไร่	

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ...-.....

เฉลี่ยรายได้วันละ.....-.....บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....-.....

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ.....-.....บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....-.....

เฉลี่ยรายได้เดือนละ.....-.....บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....ทุเรียน.....

เฉลี่ยรายได้ปีละ.....๒๘๖,๐๓๐.....บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

เป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดแก่เกษตรกร รวมทั้งการให้บริการทางการเกษตร และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในพื้นที่เพื่อเป็นกลไกในการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่างๆ ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเกษตรในพื้นที่ เน้นกิจกรรมที่เกษตรกรมีส่วนร่วม เพื่อการพัฒนา วิจัย ต่างๆ จะได้ถูกนำไปใช้โดยเกษตรกร และเกษตรกรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเกษตรกรต้นแบบเกิดความรู้ ความเข้าใจ และเกิดจิตสำนึกในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ที่มีการใช้ปัจจัยการผลิตได้อย่างเหมาะสมในชุมชน

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสีสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

องค์ความรู้ที่ได้รับจาก ศพก. ไปประยุกต์ใช้เพื่อลดต้นทุนการผลิต เพิ่มปริมาณและคุณภาพของผลผลิต ผลิตสินค้าที่คำนึงถึงสภาพแวดล้อม และมีระบบการผลิตที่พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน การลดต้นทุนการผลิต และ ลดการใช้สารเคมี เน้นไม่ให้มลภาวะเข้าตัวเองและคนใกล้เคียงในชุมชน

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

- ช่วยให้เกษตรกรเรียนรู้และนำเทคโนโลยีใหม่ๆ ไปใช้ในการลดต้นทุนการผลิต เช่น การจัดการน้ำ การใช้ปุ๋ยและยาอย่างเหมาะสม ซึ่งส่งผลดีต่อสิ่งแวดล้อม

- เป็นศูนย์กลางในการบูรณาการความรู้และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมส่งเสริมการเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ทำให้การทำงานร่วมกันในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

- เกษตรกรในพื้นที่ตำบลท่าชะแจะ ส่วนใหญ่ร้อยละ ๗๐ มีการปลูกปาล์มน้ำมัน เกษตรกรที่ปลูกทุเรียนมีประมาณร้อยละ ๒๐

- ปัญหาชาวสวนทุเรียนส่วนใหญ่ คือ โรคและแมลงศัตรูพืช การใช้ปัจจัยการผลิตที่สูง ราคาปุ๋ยและสารเคมีแพง แต่ดินที่ปลูกมีความเหมาะสมในการปลูกทุเรียน

แนวทางการพัฒนา : ๑. การลดต้นทุนการผลิตทุเรียน

๒. การเพิ่มคุณภาพการผลิตทุเรียน

พื้นที่หมู่ ๑๒ ตำบลท่าชะแจะนับว่าเป็นพื้นที่ที่ดินดีในประเทศไทยเนื่องจากการนำผลดินไปตรวจวิเคราะห์ซึ่งผลที่ได้มามีธาตุอาหารที่สมบูรณ์เหมาะแก่การเพาะปลูกพืชทุกชนิด มีการทำการเกษตรประมาณ ๘๕% ของพื้นที่ เมื่อมีการทำการเกษตรเป็นเวลานานทำให้ในพื้นที่หมู่ ๑๒ เกิดปัญหาด้านโรคและแมลงระบาด รวมทั้งราคาผลผลิตไม่แน่นอน นายสุรินทร์ จันทรพุ่ม ให้ใช้สถานที่บ้านเป็นศูนย์การเรียนรู้ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๓ หมู่ที่ ๑๒ ตำบลท่าชะแจะ อำเภอท่าชะแจะ จังหวัดชุมพร จัดตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร เพื่อเป็นศูนย์กลางให้เกษตรกรสามารถเข้ามาศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนความรู้ และเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ๆ ที่

เกี่ยวข้องกับการเกษตรในพื้นที่ เช่น ข้อมูลสภาพภูมิอากาศ ปริมาณน้ำต้นทุน ปัจจัยแวดล้อมที่มีผลต่อการผลิตสินค้าเกษตร ข้อมูลความเสี่ยงจากภัยพิบัติ ข้อมูลสถานการณ์การผลิต การเพาะปลูก การตลาด รวมถึงปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ไข

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

- ๑.การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการลดต้นทุนการผลิต การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน
- ๒.การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องการผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐาน GAP
- ๓.อบรมการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ในการเกษตร เช่น การใช้โดรนเพื่อการเกษตร การใช้ระบบให้น้ำอัตโนมัติ พลังงานโซล่าเซลล์

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

๑.ทำหน้าที่เป็นจุดศูนย์กลางในการเชื่อมโยงเกษตรกรกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกษตรกรได้รับความช่วยเหลือและสนับสนุน เช่น การปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร, การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า, และการปรับปรุงการผลิต

๒.รับเรื่องร้องเรียนและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรในพื้นที่ เช่น ปัญหาศัตรูพืช, ปัญหาดิน, หรือปัญหาด้านการตลาด

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

ศพก. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง บริการความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ การขยายผลองค์ความรู้ สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกรและบริบทของพื้นที่ โดยเน้นประเด็นหลักในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติต่ออย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

๑.จัดกิจกรรมต่างๆ เช่น การฝึกอบรม การศึกษาดูงาน การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยมีเกษตรกรต้นแบบเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้

๒.สนับสนุนให้เกษตรกรนำความรู้และเทคโนโลยีที่ได้เรียนรู้ไปปรับใช้ในการทำการเกษตรจริง รวมถึงการสร้างแปลงเรียนรู้และแปลงต้นแบบ

๓.ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกร และสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อสนับสนุนการขยายผลองค์ความรู้และการพัฒนาภาคการเกษตร

ผลลัพธ์เกษตรกรมีองค์ความรู้และทักษะในการทำการเกษตรที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิต และพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร.

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

๑.กิจกรรมอบรม หรือศึกษาดูงาน โดยเชิญเกษตรกรจากชุมชนต่างๆ และผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานต่างๆ มาร่วมแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์

๒.ประสานงานและบูรณาการแผนงาน โครงการ และงบประมาณ เพื่อให้การดำเนินงานของ ศพก. เป็นไปในทิศทางเดียวกันและเกิดผลลัพธ์ที่ชัดเจน

๔.๑.๗ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

- ๑.วางแผนและจัดทำแผนการดำเนินงานของ ศพก. ให้สอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมาย
- ๒.บริหารจัดการทรัพยากรของ ศพก. ทั้งด้านงบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์อย่างมีประสิทธิภาพ
- ๓.ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน
- ๔.จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสมกับความต้องการของเกษตรกร
- ๕.ประเมินผลการดำเนินงานโครงการ ศพก. เพื่อปรับปรุงและพัฒนาต่อไป

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน

- ๑.เกษตรกรที่สามารถเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนได้จากการเรียนรู้จาก ศพก.
- ๒.ชุมชนที่เข้มแข็งขึ้นจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และร่วมมือกันใน ศพก.
- ๓.การได้รับการยอมรับและความเชื่อถือจากหน่วยงานต่างๆ และชุมชน

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

๑.ที่มีจิตอาสาจะมีความเต็มใจที่จะเสียสละเวลา แรงกาย และสติปัญญา เพื่อส่วนรวม โดยไม่หวังผลตอบแทน

๒.มีจิตอาสาจะให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนผู้อื่นที่อยู่ในชุมชนและใน ศพก. โดยไม่เลือกปฏิบัติ

๓.มีจิตอาสาจะเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับสมาชิก ศพก. และคนอื่นๆ ในชุมชน ในเรื่องของการเสียสละ การช่วยเหลือ และการมีส่วนร่วม

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

- ผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการเกษตร จะเสียสละเวลาและถ่ายทอดความรู้ให้กับสมาชิกคนอื่นๆ ใน ศพก. เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันและนำไปปรับใช้ในการประกอบอาชีพ

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

การให้โดยไม่คาดหวังสิ่งใดตอบแทน จะนำมาซึ่งความสุขที่แท้จริง

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

๑. น.ส พิมล ชะนะ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
๒. น.ส อัญญา อุ่นจิตร นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
๓. น.ส สุพัทธรา บุญแก้ว นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
๔. นายวาทัญญู สุขประวิทย์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
๕. น.ส อวิศา ภูมิมา นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

๑. เลือกวิธีการถอดบทเรียนที่เหมาะสม เช่น การสัมภาษณ์ การสังเกต
๒. จัดตั้งทีมงานถอดบทเรียนและกำหนดบทบาทหน้าที่ของแต่ละคน
๓. เตรียมเครื่องมือและอุปกรณ์ที่จำเป็น เช่น แบบสอบถาม แบบบันทึกข้อมูล กล้องถ่ายภาพ
๔. สัมภาษณ์เกษตรกรต้นแบบ บุคลากรใน ศพก. และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
๕. สังเกตการณ์การดำเนินงานใน ศพก. และแปลงเรียนรู้
๖. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาความเชื่อมโยงและความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆ
๗. สรุปเป็นองค์ความรู้ที่ได้จากการถอดบทเรียนจัดทำรายงานสรุปผลการถอดบทเรียน
๘. เผยแพร่ผลการถอดบทเรียนให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ
๙. นำผลการถอดบทเรียนไปปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานของ ศพก.

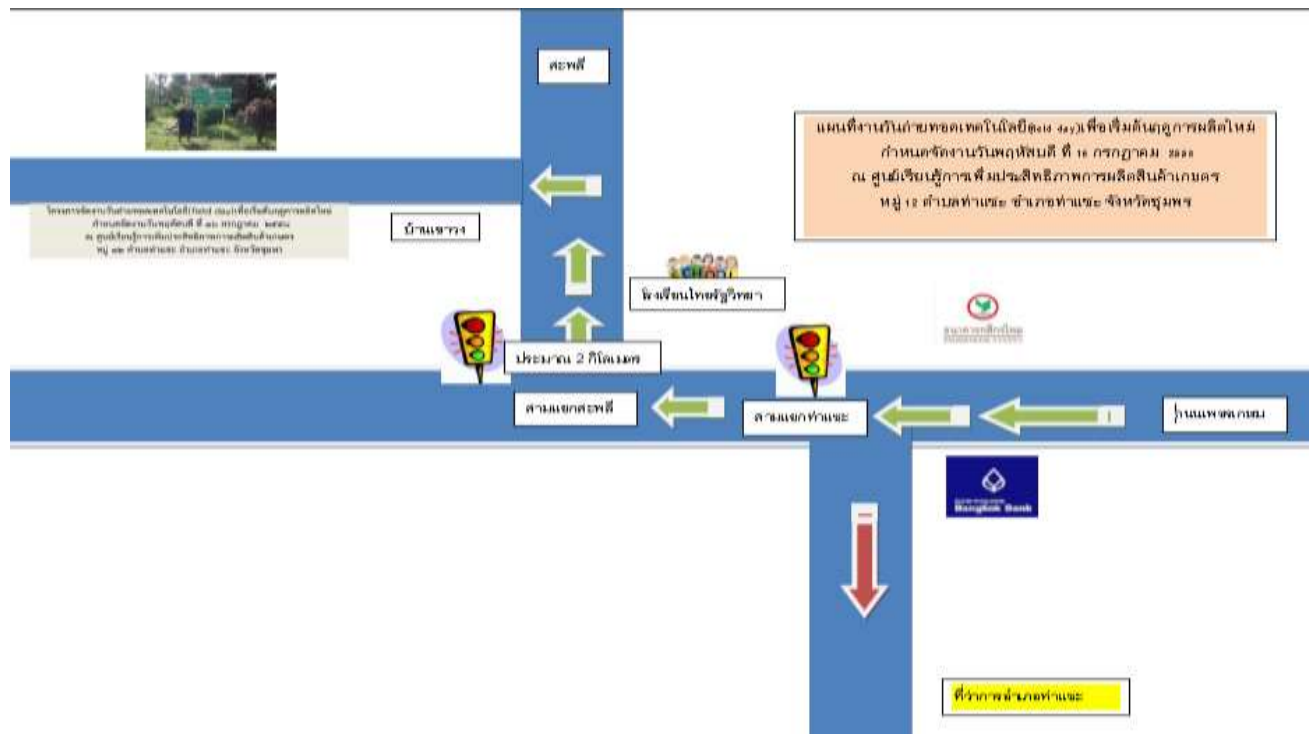
๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

การเปลี่ยนแปลงหน้าที่รับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ การรับผิดชอบงานที่ไม่ต่อเนื่องควรจัดอบรมและพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง และสร้างความต่อเนื่องในการทำงานของเจ้าหน้าที่

*****หมายเหตุ** ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของ ศพก.

ภาคผนวก

เครือข่าย : ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน

- ๑.ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน ศูนย์เครือข่ายตำบลนากระตาม
- ๒.ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน ศูนย์เครือข่ายทำสวนหินแก้ว
- ๓.ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.) ศูนย์เครือข่ายตำบลหงษ์เจริญ
- ๔.ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน ศูนย์เครือข่ายตำบลท่าข้าม
- ๕.ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน ศูนย์เครือข่ายตำบลรับร่อ
- ๖.ศูนย์เรียนรู้พืชผัก ศูนย์เครือข่ายตำบลทรัพย์อนันต์
- ๗.ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์ด้านการเกษตร ศูนย์เครือข่ายตำบลคูริง
- ๘.ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน ศูนย์เครือข่ายตำบลสองพี่น้อง
- ๙.ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.) ศูนย์เครือข่ายตำบลสลุย
- ๑๐.ศูนย์เรียนรู้ด้านหม่อนไหม วิสาหกิจชุมชนกลุ่มมัลเบอร์รี่เขาช่องศรีวงศ์ตำบลท่าข้าม
- ๑๑.ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน ศูนย์เครือข่ายตำบลท่าแซะ
- ๑๑.ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพ
การผลิตการเกษตรทฤษฎีใหม่ ตำบลท่าแซะ
- ๑๒.ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล ศูนย์เครือข่ายตำบลคูริง